

Liturgie voor de GA!-viering van zondag 2 februari 2020. Vierde zondag na Epifanie

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Organist: Eugène Broekman

Lector: Bas Kraaijeveld

Zang: de band Relion uit Benschop

M.m.v.: Christa van Egdom, Johan den Herder, Klaas de Jong, Johan Kamperman, Hans van Neutegem, Henk Nijhuis en Rob Teeuw

Kindernevendienst: Groep 1 tot en met 5.

Thema: Koster op de drempel van Gods huis

Protestantse gemeente te IJsselstein

Protestantse
Kerk

De Paaskaars brandt

Relion zingt

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

Welkom door de voorganger

Wie werken er allemaal aan mee dat een dienst als deze door kan gaan?

Er zijn heel veel mensen die meewerken.

Henk en Jeanne voor het regelen van een voorganger.

De mensen die *Samenspel* en website verzorgen met daar ook genoemd de dienst

De ambtsdragers: ouderling, ouderling-kerkrentmeester, diaken

De leiding van de kindernevendienst

Annie Oosterom die bloemengroeten besteld

Elly die de bloemenkaarten erbij verzorgd.

De dames van de bloemen die verder in de zaal staan

Marian die *Tussenspel* maakt voor hier en thuis

De mensen die dat vermenigvuldigen
 Gerda die *Tussenspel* bij de luisteraars van de kerkomroep brengt
 De taxichauffeurs en roostermaker José om mensen op te halen
 Degenen die presentatie voor op de schermen maken en de laptop bedienen
 De mensen van de kindernevendienst en crèche
 De mensen die de gedachtenissteentjes maken
 De mensen die de bloemengroeten wegbrengen
 De organisten en andere muzikanten en zangers
 De koffieschenkers
 De tellers van de collecte
 De schoonmakers van de kerkzaal

Ben ik niet iemand of een groep vergeten die de dienst mogelijk maakt?
 Ik weet niet. Ik hoop van niet.

O ja. Tóch wel. In elk geval deze:
 En dan, dan heb je nog de koster.
 Voor deze keer wilde ze wel met hun naam voor op *Tussenspel*.
 Maar verder liefst niet te veel op de voorgrond.
 Eén keer best.
 Maar dan is het genoeg.
 Met hen heb ik deze dienst voorbereid.
 Binnen een uur hadden ze gezegd wat ze wilde zeggen.
 En straks komen ze nog wel een keer speciaal naar voren.

We hopen op een goede en gezegende dienst!

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel

We gaan staan

Groet

Bemoediging

We zingen: Intochtslied (staande): Psalm 84:1 en 5

Gebed aan het begin (staande)

Barmhartige God en Vader

We staan aan de drempel van de ontmoeting met u.

De viering van vandaag is wat anders dan anders.

We hebben een band en de viering is voorbereid door de koster.

Deze blijven meestal voornamelijk op de achtergrond,
 maar vandaag zal een aantal van hen ook op de voorgrond treden.

Verder gaan we natuurlijk aan het werk met Uw Woord.

We lezen zingen en bidden hier in de kerk
 en straks ook bij de kinderen in hun eigen ruimte.

Heer wilt u in ons midden zijn en ons een mooie viering geven.
Om Christus wil.
Amen

De gemeente gaat weer zitten

We zingen met Relion: Witter dan sneeuw (Psalm 51; The Psalm Project)

Smeekgebed, dat we besluiten met het zingen van: *'Heer, ontferm U!'*

Gebed voor de getroffen en van het coronavirus in China

Heer, wees met de mensen uit China,
die nu zo'n angstige tijd doormaken.
En intussen met mensen op meer plaatsen in de wereld.
We bidden voor artsen, verpleegkundig personeel
en iedereen die betrokken is bij de logistieke operaties om het virus tegen te gaan.
Geef hen de moed om door gaan,
bescherm hen Heer,
opdat zij door kunnen gaan anderen te helpen.
En bemoedig hen
die nu niet naar de kerk kunnen gaan,
omdat kerken gesloten zijn.
Help hen opdat ze niet in isolement geraken.
Geef dat ook elders in de wereld,
waar mensen besmet zijn met deze nieuwe ziekte
zich gesteund voelen,
zich in Uw hand weten.
Laten we bidden voor vertrouwen, onderlinge bemoediging en solidariteit.
(Moge het zo zijn,
Amen)

We zingen het loflied: Lied 528:1, 3 en 5

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord

Gesprek met de kinderen:
Moeten jullie wel eens kiezen?
Is dat moeilijk?
Vandaag gaat het bij jullie in de nevendienst over Ruth.
Wat moet ze doen? Meegaan of niet?

(Ruth kiest ervoor om met haar schoonmoeder Noömi mee te gaan en bij haar te blijven.)

We zingen met de kinderen: Lied 288

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Inleiding op de lezingen in gesprek met de koster (Christa van Egdom, Johan den Herder, Klaas de Jong, Johan Kamperman, Hans van Neutegem, Henk Nijhuis en Rob Teeuw):

- Sinds wanneer ben je koster?
- Waarom ben je koster geworden?
- Wat doe je als koster?
- Wat spreekt je het meeste aan in het werk?
- Hoe ervaar je onze gemeente in verband met je werk?
- Heb je anekdotes?

Eerste Schriftlezing: 2 Koningen 12:8-13 (NBV)

8Daarom liet de koning de hogepriester Jojada en de andere priesters bij zich komen en vroeg: ‘Waarom doet u niets om de tempel te herstellen? Voortaan mag u het zilver dat ieder van u ontvangt niet meer voor uzelf houden, maar moet u het direct afdragen voor het herstel van de tempel.’ 9De priesters stemden ermee in dat ze geen zilver van het volk meer zouden aannemen, maar dan ook geen verantwoordelijkheid zouden dragen voor het herstel van de tempel.

10De hogepriester Jojada nam een kist, boorde een gat in het deksel en zette de kist bij het altaar, rechts bij de ingang van de tempel. Daarin deden de priesters die de ingang bewaakten al het zilver dat voor de tempel van de HEER werd afgedragen. 11Wanneer ze zagen dat er veel zilver in de kist lag, lieten ze de hofschrijver en de hogepriester komen om het zilver dat zich in de tempel bevond in zakjes over te doen en die te tellen. 12-13Het zilver werd in afgewogen hoeveelheden overhandigd aan de bouwmeesters die met het herstel van de tempel waren belast. De bouwmeesters betaalden de timmerlieden, metselaars, steenhouwers en andere werklieden die aan de tempel werkten, zodat zij balken en gehouwen steen konden aanschaffen om de bouwvallige gedeelten van de tempel te herstellen, en bekostigden ook verder alles wat er voor de herstelwerkzaamheden nodig was.

We zingen met Relion: *‘Jezus overwinnaar’*

Tweede Schriftlezing: Psalm 84 (NBV)

84¹Voor de koorleider. Op de wijs van De Gatitische. Van de Korachieten, een psalm.

²Hoe lieflijk is uw woning,
HEER van de hemelse machten.

³Van verlangen smacht mijn ziel
naar de voorhoven van de HEER.
Mijn hart en mijn lijf roepen
om de levende God.

⁴Zelfs de mus vindt een huis
en de zwaluw een nest
waarin ze haar jongen neerlegt,
bij uw altaren, HEER van de hemelse machten,
mijn koning en mijn God.

⁵Gelukkig wie wonen in uw huis,
gedurig mogen zij u loven. sela

⁶Gelukkig wie bij u hun toevlucht zoeken,
met in hun hart de wegen naar u.

⁷Trekken zij door een dal van dorheid,
het verandert voor hen in een oase;
rijke zegen daalt als regen neer.

⁸Steeds krachtiger gaan zij voort
om in Sion voor God te verschijnen.

⁹HEER, God van de hemelse machten, hoor mijn gebed,
luister naar mij, God van Jakob. sela

¹⁰God, ons schild, zie naar ons om,
sla goedgunstig het oog op uw gezalfde.

¹¹Beter één dag in uw voorhoven
dan duizend dagen daarbuiten,
beter op de drempel van Gods huis
dan wonen in de tenten der goddelozen.

¹²Want God, de HEER, is een zoon en een schild.
Genade en glorie schenkt de HEER,
zijn weldaden weigert hij niet
aan wie onbevangen op weg gaan.

¹³HEER van de hemelse machten,
gelukkig de mens die op u vertrouwt.

We zingen met Relion: Lied 886 Abba

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Het woord koster betekent volgens het woordenboek kerkbewaarder of kerkbeheerder en is afkomstig van het Latijnse woord *custos*, dat wachter betekent. En dan zijn we al vlak bij de dorpelwachter of dorpelbewaarder uit de Bijbel.

We lezen in het Oude Testament over de dienst van dorpelwachters. In de tijd van de regering van koning Joas komen we het werk en de dienst van de dorpelwachter voor het eerst tegen. Aanvankelijk is het werk van de dorpelwachter een taak van de priesters geweest. In het verband van de geschiedenis van de regering van koning Joas komt vooral hun taak als collectant naar voren. Zij moesten van de tempelbezoekers die het binnenhof betraden, geld in ontvangst nemen en in de offerkist werpen. Dit geld was bestemd voor het onderhoud en de restauratie van de tempel. Zo wordt er van verteld in het Bijbelgedeelte, dat koster Klaas daarstraks las.

In de zeventiende eeuw, dat is de tijd van de Nadere Reformatie, moesten de kosters van veel markten thuis zijn. Ze waren behalve koster meestal ook schoolmeester, voorzanger, voorlezer, kistenmaker, doodgraver en hondenslager. Dit laatste had te maken met het feit, dat de kerkdeuren altijd openstonden en dus ook de honden vrij in en uit konden lopen. Voordat de kerkdienst begon, werkte de koster met een knuppel de honden de kerk uit. Op de Nationale Synode van 1618-1619 is ook gesproken over de dienst en het werk van kosters. Men sprak zelfs over het kostersambt. Vaak konden kosters, zelfs met al hun bijbaantjes, niet rondkomen van hun loon. Zij deden er dan ook allerhande werk bij. Zo weten we van kosters die ook beurtschipper of barbier waren. En zo iemand kon ook herbergier en zanger op bruiloften zijn.

De verschillende taken van de koster verschilden vroeger van kerk tot kerk, in overleg met het kerkbestuur. Vaak oefenden ze in kleine kerken verschillende functies uit: torenmeester, kerkmeester, organist, voorzanger, klokkenluider, tuinier en soms zelfs grafdelver.

De tijd dat de kosters in de stad Groningen, zoals dat in hun arbeidsovereenkomst was opgenomen, de plicht hadden om de predikanten te wekken, ligt enkele eeuwen achter ons. Wee de koster die dat vergat. 't Kostte hem een forse boete.

De verdiensten voor de koster verschilden per stad of dorp. Er waren kosters die een stuk hooiland in vrije pacht ontvingen, zich de peren uit de boomgaard mochten toe-eigenen, de duivenmest uit de kerktoren mochten verkopen of de stompjes kaars na afloop van de dienst mochten houden. Vooral dat laatste was een niet te versmaden bijverdienste. In een grote stadskerk brandden al snel enkele grote kaarsenkronen en ook op de kerkenraadsbanken stonden kandelaars. Menig koster wachtte met spanning op „het wordeken amen.” Hoe eerder de preek was afgelopen, hoe langer de restanten van de kaars.

In sommige opzichten is het werk van een koster makkelijker dan in vroeger eeuwen, zelfs vergeleken met het werk van de koster van zo'n vijftig jaar geleden. Denk alleen maar aan het opstoken van de turf-of kolenkachels. De koster moest in de winter soms om vier uur opstaan, zodat om negen uur de kerk enigszins verwarmd was. Ook had de koster tot taak - en vaak moest ook zijn gezin daarbij helpen - om alle stoven te vullen met een gloeiende turf of steen. De kerkgangers, meestal die van de betere stand, kregen dan zo'n stoof mee voor onder hun voeten. Tegenwoordig met de centrale verwarming is dat een kwestie van de thermostaat inregelen.

Maar de temperatuur in de kerk is nogal eens reden tot klagen. Er was eens een koster die nogal eens de opmerking kreeg dat het te koud was in de kerk. Altijd van dezelfde man. Na drie- of viermaal deze klacht aangehoord te hebben en na vergeefs het hoe en waarom te hebben uitgelegd, wapende hij zich voor de volgende keer. Toen hij de klager de volgende zondagmiddag op zich af zag komen, beloofde hij hem plechtig alles uit de kast te halen om het behaaglijker te krijgen dan tijdens de ochtenddienst. Hij liep meteen naar het schakelpaneel. Vervolgens deed hij... niets. Hij had het evenwel met zo veel overtuiging gebracht dat de klager na afloop van de dienst vertelde, dat hij de temperatuur nog nooit zo perfect gevonden had. Zijn klachten waren voorgoed voorbij. En de koster bleef vriendelijk.

Vandaag de dag is de taak van de koster meestal:

1. zorg dragen voor een goede gang van zaken vóór, tijdens en na de kerkdiensten;
2. het beheren, schoonmaken en onderhouden van de kerkelijke gebouwen;
3. het tijdig klaarmaken van de vergaderzalen voor catechisaties, gespreksgroepen, vergaderingen, enzovoort;
4. het plannen en verzorgen van vergaderingen en bijeenkomsten.

Bij ons is tegenwoordig alleen het eerste het werk van de kosters. En dan gaat het om de taken rondom de erediensten. De andere taken zijn uitbesteed aan de beheerders van de kerk. Bij ons nu Loes van Vliet en Andreas Havinga.

Vroeger in De Poort deden Piet Rison en Marijke van Steenberg al die taken nog tegelijk. In De Burchtkapel was het gescheiden: Iemand als Henk Schimmel deed het werk in de kerk. En nuchter zei hij: *“Laat de mensen maar klagen. Het is altijd wel voor iemand goed.”* Anderen deden het meer beheersmatige werk en de taken in de keuken en de bediening in 't Slot.

Psalm 84 brengt ons bij iemand als de dorpelwachter. Bij iemand die intens verlangt naar de tempel, het huis van de HEER.

*11 Beter één dag in uw voorhoven
dan duizend dagen daarbuiten,
beter op de drempel van Gods huis
dan wonen in de tenten der goddelozen.*

Het is de psalm van een pelgrim die onderweg is naar Jeruzalem. Op bedevaart. Op reis door het leven ook. Hij komt dan bij de tempel. Op de plek waar je God kunt ontmoeten. Het wordt een intense belevenis voor de pelgrim.

Het gaat dus niet in de eerste plaats om kosteren. Maar je kunt je als koster er wel in herkennen. Omdat je je taken vervuld op de drempel van Gods huis. En er aan meewerkt dat anderen in jouw spoor al het goede kunnen beleven. Niet alleen óp de drempel. Maar ook er aan voorbij. Binnen. In het huis van God.

Kosteren helpen ons op hun manier om die drempel van het huis van God goed over te kunnen gaan. Om hier in een ruimte als deze je toevlucht bij de HEER te zoeken. En te vinden. Ze helpen ons te ervaren, dat God zich op je soms lastige weg door het bestaan als een schild betuigt. Daar achter vindt je bescherming. Het houdt het kwade van je weg.

De dichter ziet in God een zon die je licht en warmte geeft. Die je de weg wijst die begaanbaar is. Ook al is dat door een diep donker dal.

Gelukkig ben je als je op die God wilt en kunt vertrouwen.

Amen.

Meditatief moment: Orgelspel

We zingen met Relion: Psalm 84 *Wat houd ik van uw huis* (Psalmen voor nu; Psalm 84A uit Liedboek)

DIENST VAN HET ANTWOORD

Kerkebalans

Op basis van de eerste tussenstand verwachten we een opbrengst voor de vrijwillige bijdragen die iets lager ligt dan vorig jaar. Dit komt omdat het aantal betalende leden/ huishoudens elk jaar daalt. Tegenover deze daling van het aantal leden staat dat de ontvangen bijdrage per huishouden ieder jaar verder stijgt.

Het college van kerkrentemeesters is dankbaar voor het toegezegde bedrag voor vrijwillige bijdragen voor dit jaar. Zodra alle toezeggingen door ons zijn ontvangen, zullen we u nader

Geboden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dank

Geboorte, ziekte en overlijden

Kerkbalans*Dank voor toezeggingen.**Help ons dat het ook lukt die waar te maken.**En help ons om niet alleen in te teren op wat al eerder is verzameld.***Brexit: Brief en gebeden van Britse kerken**

31 jan 2020

In deze dagen waarop Brexit een feit wordt, weten wij onze verbonden met onze broeders en zusters in het Verenigd Koninkrijk. Zij schreven ons een brief, waarin zij als kerken hun verbondenheid met Europa benadrukken, vergezeld met gebeden. Als het zondag wordt, bidden wij met hen mee.

Gebed uit het Verenigd Koninkrijk:

However we feel about today
 We mark this Brexit day
 As people who grieve or celebrate together
 One people
 Loved equally, freely and unconditionally
 By the one wise all-seeing God
 Either way let us hold this day gently
 Giving ourselves permission to leave
 Without elation or despair
 Determined to love our neighbour
 Support the weak and welcome the stranger
 Lord of all life
 Let your servants depart in peace
 And live according to your Holy Law
 Amen

Vertaling

*We staan stil bij deze Brexit dag
 Hoe we ons ook voelen over vandaag
 Als mensen die rouwen of juist samen vieren
 Eén volk
 Onvoorwaardelijk, vrij en gelijkwaardig geliefd
 door de ene wijze alziende God
 Laten we voorzichtig omgaan met deze dag
 Onszelf toestemming geven om te vertrekken
 zonder opgetogenheid of wanhoop
 Vastberaden om onze naaste lief te hebben,
 de zwakken te ondersteunen en de vreemdeling welkom te heten.
 Heer van ons leven
 Laat uw dienaren in vrede vertrekken
 En leven volgens uw Heilige Wet.
 Amen
 Revd Dr Barbara Glasson, President of the Methodist Conference 2019-2020*

Stil gebed**Onze Vader**

Delen van de bloemengroet:

Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug

Inzameling van de gaven

Eerste collecte (zwarte zak):

Tweede Collecte (groene zak): is bestemd voor het werk van de kerk

Intussen luisteren we naar de Relion

Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 425

Uitzending

Zegen

Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

We luisteren nog naar een lied van Relion

Inzameling van de gaven bij de uitgang voor duurzame investeringen in ons kerkgebouw